

РЕЦЕНЗІЇ

Ірина Гнатюк

Фразеологічна симфонія Волині

Кірілкова Н.В., Словник волинських фразеологізмів. – Острого – Рівне, 2013. – 192 с.

Українські говірки зазнають невідворотних змін, а численні поля лексичних і фразеологічних номінацій архаїзуються. Тому потреба фіксувати фразеологію у словниках і фундаментальних працях залишається актуальною.

Серед південно-західних говорів недостатньо вивченими є волинські говірки, які в галузі фразеології знайшли вдячного дослідника в особі Н.В. Кірілкової. Запропонована праця є новою, суттєво доповненою редакцією «Матеріалів до фразеологічного словника південноволинських говірок» (Рівне, 2011). У ній зібрано понад дві тисячі усталених сполук, що побутують у мовленні волинян, подано тлумачення, стилістичні, часові, функціональні характеристики, приклади вживання ФО. Основу реєстру складають метафоричні сполуки з постійним, відтворюваним за традицією складом компонентів, які побутують у волинських говірках та на суміжних територіях у мовленні різних верств населення.

Нам імпонує нормативно-зіставний аспект словника, коли форму та значення діалектних фразеологізмів зіставлено з нормативними фразеологічними одиницями, зафіксованими в академічному «Словнику фразеологізмів української мови» (К., 2008), що має на меті дати уявлення про реальне функціонування ФО та її варіантів на досліджуваній території. Словникові статті також містять інформацію про граматичні форми стійких висловів та варіанти, мають докладну паспортизацію. У порівнянні з попереднім виданням значно розширено географію лексикографованих мовних фактів. На жаль, у Словнику відсутні широкі контексти вживання фразеологізмів, що, очевидно, зумовлено особливістю запису, проте самі ФО подано з докладною фіксацією живомовних фонетичних процесів, граматичних особливостей говірок, діалектної лексики.

Зібрані одиниці мають різне походження, вони дають уявлення про населення краю, побут, звички та звичаї, вподобання волинян, тому також є

УДК 811.161.2'374

цінним народознавчим матеріалом. Це видання зацікавить не лише філологів, а й усіх, хто не байдужий до влучного і дотепного українського слова.

«Словник волинських фразеологізмів» Н. В. Кірілкової вдало доповнює відому збірку народних висловів та загадок «Сказав, як два зв'язав» Г.Л. Аркушина (Льоблін – Луцьк, 2003), матеріали якої репрезентують ареали Західного Полісся та Західної Волині. У рецензованій праці відображено, в основному, говірки Південної Волині. Вважаємо, що роботу над нагромадженням матеріалу, його систематизацією та описом варто продовжити. Зокрема, доречно, на нашу думку, доповнити такий словник фразеологізмами творів Уласа Самчука, попередньо порівнявши їх зі стійкими висловами говірок Здолбунівського району на Рівненщині, рідного авторові Дерманя.

Н.В. Грицак вдалося зібрати й систематизувати самотутній, цікавий фразеологічний матеріал, який, сподіваємося, стане цінним надбанням сучасної діалектної фразеології та фразеографії.

Iryna HNATYUK

Phraseology symphony of Volyn (review)